

# Segirezza e moviment



## **Impressum**

### **Editur**

Departament federal da defensiun, protecziun da la populaziun e sport (DDPS)

Communicaziun DDPS, Chasa federala ost, 3003 Berna

### **Concept, realisaziun**

Sonja Margelist, Secretariat general DDPS; Rudolf Plüss, Secretariat general DDPS; Thomas Suremann, Chanzlia federala

### **Translaziun rumantscha**

Servetsch da translaziun Lia rumantscha, Cuira

### **Documentaziun fotografica**

Rolf Weiss, Berna

Servetsch fotografic da l'armada, Aviatica militara svizra, Markus Heilig

### **Distribuziun**

Uffizi federal per edifizis e logistica (UFEL), Berna (cf. davosa pagina)

## Cuntegn

### Direcziun dal departament

Il chef dal departament	<b>pagina 6</b>
Il Secretariat general	<b>pagina 8</b>
La Direcziun per la politica da segirezza	<b>pagina 12</b>
Ils centers internaziunals	<b>pagina 14</b>

### Defensiun

Il chef da l'armada	<b>pagina 16</b>
Il stab da planisazion	<b>pagina 18</b>
Il stab da commando	<b>pagina 19</b>
L'instrucziun superiura dals caders da l'armada	<b>pagina 21</b>
Las truppas terrestras	<b>pagina 22</b>
L'aviatica militara	<b>pagina 24</b>
La baza logistica da l'armada	<b>pagina 28</b>
La baza d'agid al commando	<b>pagina 30</b>
	<b>pagina 32</b>

### Protecziun da la populaziun

Labor Spiez	<b>pagina 34</b>
La Centrala naziunala d'alarm	<b>pagina 38</b>
	<b>pagina 39</b>

### Sport

L'Uffizi federal da sport	<b>pagina 40</b>
	<b>pagina 42</b>

### armasuisse

swisstopo	<b>pagina 46</b>
	<b>pagina 52</b>

### Contacts

Indicaziuns per las empustaziuns	<b>pagina 54</b>
	<b>pagina 56</b>



SAMUEL SCHMID  
Cusseglier federal  
SCHEF DAL DEPARTAMENT FEDERAL DA DEFENSIUN,  
PROTECZIUN DA LA POPULAZIUN E SPORT

Chara lectura,  
char lectur

Ils 18 da matg 2003 ha il pievel svizzer approvà cun passa 75% da las vuschs ils projects da refurma armada XXI e protecziun da la populaziun. Cun quai ha el dà glisch verda per la nova armada svizra e la protecziun da la populaziun. Las midadas da las cundiziuns da basa han era rendi necessaria ina profunda reorganisaziun da l'administraziun.

La broschura preschenta mussa il Departament federal da defensiun, protecziun da la populaziun e sport (DDPS) en sia nova furma valaivla a partir dal 2004. Ella As dat invista en il mintgadi da lavur da las var 13'500 collavuraturas e collavuraturas che s'engaschan tuts per ina finamira cuminaivla: *segirezza e moviment per noss pajais.*

Jau giavisch a Vus bun divertiment tar la lectura!





## Direcziun dal departament

# Il schef dal departament

Mintgin dals set cussegliers federals è commember da la regenza federala e schef da ses departament. Sco schef dal DDPS decida cusseglier federal Schmid la politica da segirezza e da sport e procura ch'il DDPS adempleschia a moda optimala las incumbensas che la constituziun al attribuescha. Sco commember dal cussegli federal guernescha el il pajais ensemes cun ses collegas da la regenza.

Il cussegli federal è in'autoritat collegiala. El prenda sias decisiuns sin fundament da las propostas dals singuls departaments e da las discussiuns en il collegi. Per regla sa raduna il cussegli federal ina giada l'emna ad ina seduta ordinaria. El decida var 2000 fatschentas ad onn.

Il schef dal DDPS è tranter auter commember da la **Giunta da segrezzza dal cussegli federal**. Quella prepara a moda speditiva ed ade-

qua a la situaziun las decisiuns dal cussegli federal en dumondas da la politica da segirezza. Ulteriurs commembers da la cumissiun èn la scheffa dal DFAE ed il schef dal DFGP. Il presidi mida per regla mingta onn.

Per la valitaziun permanenta da la situaziun observa il cussegli federal ils svilups ed ils eveniments en Svizra ed a l'exterior, sa basa sin las infurmaziuns e las valitaziuns da la Gruppa directiva da segrezzza,

dal Servetsch d'infurmaziuns strategic (SIS) e dal coordinatur d'infurmaziuns.

**La Gruppa directiva da segrezzza** è l'organ da stab da la Giunta da segrezzza dal cussegli federal. Ella persequitescha la situaziun en Svizra ed a l'exterior, elavura scenaris, strategias ed opzioni per mauns da la Giunta da segrezzza e prepara las sedutas da quella. Ella maina la glista dals basegns d'infurmaziun dal cussegli federal.

**Il Servetsch d'infurmaziun strategie** è suttamess directamain al schef dal DDPS. El furnescha als responsabels per la direcziun politica e militara dal pajais las infurmaziuns e las analisas necessarias. En il focus da las infurmaziuns davart l'exterior stattan dumondas politicas, economicas, militaras e tecnic-scientificas. Ils temas èn: armas da destrucziun en massa, transfer illegal da tecnologia, terrorissem internaziunal e commerzi d'armas.

**Il coordinatur d'infurmaziuns** è commember da la Gruppa directiva da segirezza. El orientescha ils furniturs d'infurmaziuns da la confederaziun davart ils basegns d'infurmaziun dal cussegl federal e coordinescha la collavuraziun dals departaments en il rom dals servetschs d'infurmaziun. Il coordinatur d'infurmaziuns ha access a tut las infurmaziuns da l'entira administratiun federala. El garantescha che las infurmaziuns da differentas funtaunas e cun differents accents stettian a disposiziun per la valitaziun generala da la situaziun. Sin plau administrativ fa el part dal Secretariat general dal DDPS.

**L'Uffizi per l'analisa da la situaziun e l'identificaziun tempriva** è collià cun il coordinatur d'infurmaziuns e cumpiglia in team interdisciplinar. Quel s'occupa dals sustants temas centrals: politica da segirezza, politica exteriura, segirezza interna sco era tecnologia e societad d'infurmaziun. El organisescha las gruppas da laver interdepartamentalas che redigian las analisas da temas cun auta prioritad per mauns da la Gruppa directiva da segirezza.

**L'auditur superior** è il pli aut der-schader da l'armada ed è suttamess directamain al schef dal departament. El è responsabel che la giustia militara adempleschia sias incumbensas confurm a la lescha e ch'ella laveria independentamain dal commando da l'armada e da l'administratiun. Plinavant procura el che tut las instanzas da la giustia militara possian ademplir lur incumbensa legala. L'auditur superiur iniziescha las proceduras penales militaras e controlla ch'ellas vegnian fatgas confurm a l'urden. Quai cumpiglia era – sin basa da las convenziuns da Genevra – la persecuziun da delinquents presumtivs da guerra internaziunals.

## Schef dal departament DDPS

Servetsch d'infurmaziun strategic

Auditorat superior

Secretariat general

Direcziun per la politica da segirezza

Defensiun

Protecziun da la populaziun

Sport

armasuisse



## Direcziun dal departament Il Secretariat general

**Il Secretariat general dal DDPS sostegna il chef dal departament sco commember dal cussegl federal ed en la direcziun dal departament. El è responsabel per la realisaziun da la strategia politica en ils secturs departamentals Defensiun, Protecziun da la populaziun, Sport ed armasuisse. El fa la planizaziun, il controlling e la coordinaziun sin il stgalim dal departament.**

Las incumbensas dal Secretariat general cumpigliant la gestiun da las resursas, la garanzia da l'informaziun, la documentaziun e la communicaziun sco era la legislaziun, l'applicaziun dal dretg e la cussiglaziani giuridica. Il Secretariat general fa era las lavurs da secretariat da la direcziun dal departament. Quella tracta, sut l'egida dal chef dal departament, dumondas fundamentalas concernent la segirezza dal pajais, la protecziun da la populaziun ed il sport.

**Il stab dal chef dal DDPS** sostegna il chef dal departament en sias duas funcziuns sco commember da la regenza e chef dal departament. El coordinescha las fatschentas dal DDPS e prepara quellas ch'il chef dal departament sto preschentar en il cusselg federal ed avant il parlament. Tranter auter è quai ils sbozs per missivas e rapports dal cusselg federal sco era las responsas a dumondas ed intervenziuns parlamentaras.

Il stab dal chef dal departament accumpogna era las fatschentas dals auters departaments e prepara quellas per il chef dal departament en vista a las sedutas emnilas dal cusselg federal.

Il stab dal chef dal departament cumpiglia plinavant ils referents, il controlling dal departament e l'inspecturat. Ils referents giuditgeschan las fatschentas dals singuls secturs departamentals per mauns dal chef dal departament e rendan

attent ad uras a schanzas e ristgas pussaivlas. Il controlling dal departament e l'inspecturat accumpognan ils projects actuals e giuditgeschan lur stadi da realisaziun.

Il Secretariat general maina e coordinescha era **la communicaziun** dal departament. La politica d'infurmaziun dal DDPS duai pussibilitar a la populaziun ed als partenaris da la politica e da l'economia da conuscher e da chapir las fatschentas principalas dal departament. Per ch'ils servetschs cumpetents en il departament possian dar scleriment a moda directa, sperta e cumplexiva, disponan ils singuls securirs departamentals dad agens servetschs d'infurmaziun. Sper l'infurmaziun da las medias e da la pubblicitad è era la communicaziun interna fitg impurtanta. Ella duai garantir che las collavuraturas ed ils collavuraturs dal departament vegnian infurmads directamain davart ils process da transfurmaziun actuals e possian participar activamain a questi process.

**La Biblioteca militara federala (BMF)** documentescha il cader dal departament e da l'armada sco era la publicitat interessada davart tut las dumondas che pertutgan las incumbensas dal DDPS. En il center da l'interess da la clientella stattan documentaziuns davart la guerra e la pasch, la politica da segirezza e la protecziun da la populaziun. La BMF dispona da collecziuns cun var 300 000 titels e serva ina clientella activa da var 25 000 persunas en Svizra ed a l'exterior. La BMF lavura savens era per incumbensa directa dal departament e gida a serrar largias documentaras existentas.

Cun lur activitat d'instrucziun entaifer ed ordaifer l'administraziun e l'armada sco era cun visitas guidadas, referats e publicaziuns gidan ils collavuraturs da la biblioteca a tgirar anc pli fitg la cultura militara. Els promovan cun quai era la chaipentscha per la politica da segirezza da noss pajais en il passà ed en il preschent.

## Secretariat general



**Las resursas da finanzas e da personal** dal departament vegnan administradas a moda centrala en il Secretariat general. Malgrà il squitsch da spargnar creschint vul il DDPS restar in patrun social. Cun in quint dals custs e da las prestaziuns èsi pussaivel d'eruir ils custs cumplessivs e da far ina planizaziun precisa dal budget.

**Il sectur Dretg** cussegglia il schef dal departament sco era ils servetschs giuridics dals secturs departamentals e dals uffizis. El stat a disposiziun a la publicitat per dumondas giuridicas e s'occupa da la legislaziun e da l'applicaziun dal dretg en il departament.

Il Chief Information Officer è cumpetent per la direcziun strategica da l'**informatica** en il DDPS. Sias incumbensas principalas èn da realisar las directivas da la confederaziun, da reducir ils custs da gestiun da l'informatica, d'armonisar e standardisar la hard- e la software

sco era da reunir l'informatica da l'armada e da l'administraziun.

**Il sectur Politica da planificaziun territoriala e da l'ambient** procura che las leschas en ils secturs ambient, immobiglias e planificaziun territoriala vegnan observadas. Ella è l'autoritad executiva tar la legislaziun davart l'ambient e dat las permissiuns da construir per bajetgs ed implants militars. Il «plan sectorial militar» ed il program «natira, cuntrada ed armada» gigan a coordinar ils differents interess d'utilisaziun e da protecziun, tant militars sco civils, sin plazzas d'armas, da tir e plazzas aviaticas.

Il sectur Politica da planificaziun territoriala e da l'ambient ha era da controllar che las prescripcziuns legalas e las planisaziuns da la confederaziun e dals chantuns n'imperdeschian betg l'adempilment da las incumbensas centralas dal DDPS. Quai pertutga oravant tut l'instrucziun militara.

**Il Center da donns dal DDPS** reglescha l'indemnisaziun, sch'il militar chaschuna donns da cultira e donns materials durant exercizis ed acziuns. El decida en emprima instanza davart pretensiuns d'indemnisaziun da la confederaziun u cunter la confederaziun e cussegglia auters servetschs dal DDPS en dumondas da responsabladad. Il Center da donns liquidescha var 1500 cas ad onn. Il dumber dals cas da donn sa reducescha, tranter au ter pervia dal redimensiunament da l'armada, la summa da donn crescha dentant en media. Ils collavuratur dal Center da donns infumeschan en las scolas da cader da l'armada davart ils donns e la preventiun da donns e contribueschan uschia a la preventiun da donns ed a la reducziun dals custs.

## **Avais Vus adina raschun?**

Intervista cun ROBERT WIESER, schef Dretg en il Secretariat general dal DDPS



### ***Vus essas la conscienza giuridica dal departament. Avais Vus adina raschun?***

La partiziun da dretg sco unitad è la conscienza giuridica, e betg ina persuna singula. Per regla avain nus raschun, ma il cuntrari è era già schabegià e nossas decisiuns èn vegnididas annulladas.

### ***Co pon ins s'imaginar Vossa funziun?***

La partiziun da dretg ha trais incumbensas principalas. L'emprima è la cussegliazion giuridica. La seconda è l'applicaziun dal dretg. Qua tractain nus recurs da servetsch, recurs administrativs e disciplinars. La terza incumbensa è la legislaziun. Qua vai per revisiuns da leschas, ordinaziuns dal parlament e las ordinaziuns principales dal departament.

### ***Tge artitgel da lescha caracterisescha il meglier la nova armada XXI?***

Il punct da partenza è l'artitgel 13 da la lescha militara. En quest artitgel vegn fixà il limit da vegliadetgna per l'obligaziun da far servetsch militar. Da quai resulta lura la grondezza da l'armada.

### ***Quants novs artitgels da lescha èn stads necessaris per l'armada XXI?***

Il parlament ha stuì midar var 50 dals 150 artitgels da la lescha militara. Vitiers vegnan anc 15 artitgels en l'ordinaziun da l'assamblea federala davart l'organisaziun da l'armada. Ultra da quai datti in'entira retscha d'artitgels en var 40 ordinaziuns dal cussegl federal e dal departament.

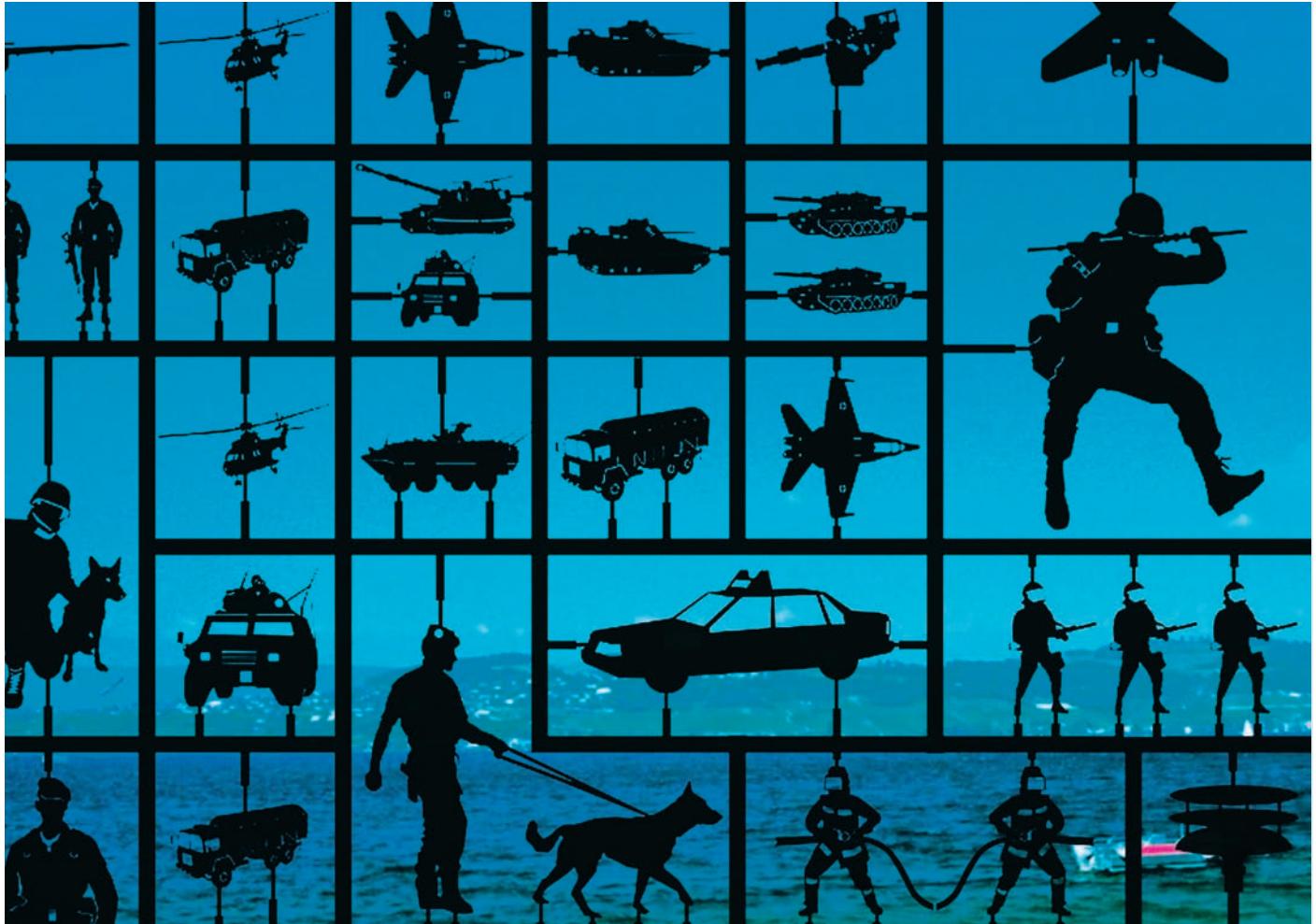
### ***Datti memia bleras u memia paucas leschas en Svizra?***

Bler memia bleras. Quai po esser la consequenza d'in mund pli e pli malsegir. Il burgais na sa però betg s'orientar pli en questa lavina da leschas. Nus essan surreglementads, e quai creescha mo ina segirezza apparenta.

### ***Il schef dal departament è era giurist.***

### ***As fa quai la vita pli leva u pli greva?***

Il schef actual dal departament, cusseglier federal Schmid, è in giurist cumprovà. El chapescha nossa lingua. Quai facilitescha nostra lavor. Ma las pretensiuns visavi nus èn era pli grondas.



## Direcziun dal departament

# La Direcziun per la politica da segirezza

La situaziun internaziunala e las sfidas per la segirezza da la Svizra sa midan cuntuadomain. La Direcziun per la politica da segirezza (DPS) persequitescha il svilup da la situaziun ed analysescha las consequenzas per l'armada e la protecziun da la populaziun.

La Direcziun per la politica da segirezza (DPS) sostegna il chef dal departament en la direcziun dals secturs departamentals Defensiun, Protecziun da la populaziun ed armasuisse. Ella cumpiglia quatter champs d'activitat:

- il svilup da strategias
- la politica da defensiun e d'armament
- la politica da controlla da l'armament e dal dischammament
- la tgira dals centers internaziunals a Genevra.

### Svilup da strategias

Quest sectur è responsabel per l'elavuraziun da strategias e rapports per la politica da segirezza. Ultra da quai definescha el il rom da la politica da segirezza per singulas mesiras politicas impurtantias. Quai è per exemplil il cas tar l'armament dals schuldads svizzers activs en il servetsch da promozion da la pasch.

Il champ d'incumbensas da la DPS cumpiglia era la coordinaziun dals contacts internaziunals dal departament e la preparaziun dals inscunters dal chef dal DDPS cun ses collegas d'uffizi da l'exterior.

### Politica da defensiun e d'armament

La DPS è responsabla per la politica da segirezza en cas d'engaschaments da l'armada en Svizra ed a l'exterior. Sia incumbensa è era da promover la collavuraziun da l'armada cun stadiis da l'exterior ed organisaziuns internaziunalas. La DPS persequitescha e giuditgescha il svilup da las forzas armadas e la politica d'armament d'auters stadiis. Ella sviluppa concepts e directivas politicas per ils secturs defensiun, armament e protecziun da la populaziun.

## **Politica da controlla da l'armament e dal discharmorment**

Las cunvegnes internaziunalas che prevesan la limitazion u reducziun da las forzas armadas e da las armas contribueschan a la segirezza da la cuminanza internaziunala e da la Svizra. Ellas han era consequenzas per il DDPS: d'ina vart ston il DDPS e l'armada garantir che las obligaziuns acceptadas vegnian respectadas, da l'autra vart sustegna il departament l'elavuraziun e la realisaziun da talas cunvegnes. La DPS persequitescha ils svilups en quest sectur, als cumpareglia cun ils interess politics e militars da la Svizra e giuditgescha las consequenzas per l'armada.

## **Ils centers internaziunals**

La DPS è responsabla per trais centers fundads a Genevra. I sa tracta da fundaziuns, a las qualas fan part

sper la Svizra ed il chantun Genevra numerus auters stadis:

- Il Center da Genevra per la politica da segirezza (GCSP)
- Il Center internaziunal da Genevra per la deminaziun umanitara (GICHD)
- Il Center da Genevra per la controla democratica da las forzas armadas (DCAF)

Enfin la fin dal 2007 èsi previs da transferir ils trais centers en la «Maison de la Paix». En quella duain era vegnir integradas ina part da l'Institut Universitaire des hautes Etudes Internationales (IUHEI) ed ulteriuras instituziuns activas sin il sectur da la promozion da la pasch.

***Dapli davart ils trais centers sin las paginas 14–15***

## **Direcziun per la politica da segirezza (DPS)**



Ils centers internaziunals

# Genevra, la Svizra, il mund

Cun ses traís centers porscha il DDPS a Genevra ina vasta paletta da cumpetenzas en il sectur da la politica da segirezza.



## Il Center da Genevra per la politica da segirezza

Crear dapli pasch, segirezza e stabilitad tras l'instrucziun – quai è l'incumbensa dal Center per la politica da segirezza a Genevra (GCSP). Il GCSP porscha programs d'instrucziun, manads d'experts, en politica da segirezza internaziunala. Ils clients èn diplomats, uffiziers superiurs e funcziunaris dals ministeris dals affars exteriors, da la defensiun e d'auters ministeris interessads.

### Purschida attractiva

La purschida la pli dumandada dal center è in curs d'instrucziun internaziunal en politica da segirezza. Il curs intermediescha durant nov mais conuschienschas approfundadas da la politica da segirezza internaziunala, da la diplomazia preventiva e da la controlla da l'armament e dal discharmament. Pli che 100 participants da passa 40 pajais frequentan mintg'onn ils programs da scolaziun dal GCSP.

### Perscrutaziun e conferenzas

Sper ils programs da scolaziun è il center era activ en la perscrutaziun orientada al basegn ed a l'instrucziun, ed organisescha conferenzas davart dumondas da la segirezza internaziunala.



## **Il Center internaziunal da Genevra per la deminaziun umanitara**

Mintga mais daventan 2000 personas civilas unfrendas da minas terrestras. Questa situaziun cumbatta il Center internaziunal per la deminaziun umanitara a Genevra (GICHD). Tenor il princip «gidar a gidar sasez» promova el il svilup da capacitads localas e la collavuaziun internaziunala.

### **Perscrutaziun**

Operaziuns da deminaziun èn charas e privlusas, savens mancan experientschas consolidadas. Perquai èsi necessari da s'engaschar per ina perscrutaziun orientada a l'applicaziun. La finamira è savens da chattar las metodos adattadas per la deminaziun. Quellas vegnan sviluppadas en il center da Genevra e messas a disposiziun ad autoritads ed organisaziuns interessadas en l'entir mund.

### **Sustegn operaziunal**

Il center ha installà in team d'experts da deminaziun renconuschiids sin plaun internaziunal. In product cun fitg grond success è l'Information Management System (IMSMA), sviluppà da la Scola politecnica federala a Turitg. L'IMSMA è sa profilà sco software da standard internaziunala per operaziuns da deminaziun ed è vegnì introduci dal center da Genevra ensemencun l'ONU en 26 programs da deminaziun.



Geneva International Centre  
for Humanitarian Demining

## **Il Center da Genevra per la controlla democratica da las forzas armadas**

La controlla da las forzas armadas è ina premissa impurtanta per la stabilitad da democrazias giuvnas. Il Center da Genevra per la controlla democratica da las forzas armadas (DCAF) porscha ad ellas l'analisa e la cussegliazion necessaria. Savens sa cumpordan ils apparats da pussanza sco stadiis en il stadi. Els dovràn memia bleras resursas, impedeschan refurmias ed augmentan qua tras il potenzial da conflict naziunal ed internaziunal. Il center da Genevra sostegna ils stadiis en lur stentas per garantir la controlla efficazia da las forzas armadas cun autoritads elegidas a moda democratica.

### **Ina rait da relaziuns**

Il center colliescha ils acturs incumbensads en il sectur da las structuras da segirezza. El furnescha analisas e studis conceptuels davart accents tematics, elavura documentaziuns e cussegli sin dumonda la clientella. Ultra da quai finanziescha el programs da democratizaziun d'auta qualitat.



Geneva Centre for the Democratic  
Control of Armed Forces



Kaelin

# Defensiun

**L'armada protegia noss pajais d'ina attatga militara. Ella gida las autoritads civilas en situaziuns d'urgenza. Ed ella è activa en la promozion da la pasch sin plaun internaziunal.**

**Il sectur departamental Defensiun creescha las premissas per ademplir questas incumbensas.**

**Quai signifitgescha: Valitaziun permanenta da la situaziun, planisaziun e commando.**

Defensiun

Schef da l'armada

Stab dal schef da l'armada

Stab da planisaziun

Stab da commando

Instruczion superiura dals caders

Truppas terrestras

Aviatica militara

Basa logistica da l'armada

Basa d'agid al commando

DDPS



## Il chef da l'armada Il pli aut schuldà

**Il chef da l'armada maina il sectur departamental Defensiun. Quel sa cumpona da las truppas terrestras, da l'aviatica militara, da l'instrucziun superiura dals caders, da la basa logistica da l'armada e da la basa d'agid al commando. Vitiers vegnan anc il stab da commando, il stab da planisaziun da l'armada ed il stab dal chef da l'armada.**

Il chef da l'armada è subordinà directamain al chef dal DDPS. El realisescha sias directivas concernent la politica da segirezza. El è responsabel per la prontezza a l'acziun ed il svilup da l'armada. El ha il grad d'in cumandant da corp. En cas d'ina clamada sut las armas pli gronda elegia il parlament in general. Quel po, na sto dentant betg, esser identic cun il chef da l'arma da en temps da pasch.

Ina da las pli grondas sfidas dal chef da l'armada è l'orientaziun da l'armada als ristgs ed als privels actualmain ils pli probabels, il diever effizient da las resursas stgarsas, il svilup permanent da l'instrucziun e la planisaziun a media ed a lunga vista da las forzas armadas.

Il stab dal chef da l'armada sustegna quel en la direcziun dal sectur departamental Defensiun. Da quest

stab fan part il substitut ed il stab persunal dal chef da l'armada sco era ils secturs Persunal, Instrucziun operativa e Relaziuns internaziunala.

# 15 onns ordavant

**Il stab da planisaziun da l'armada** è competent per la planisaziun e l'ulteriur svilup da l'armada e dal sectur departamental Defensiun. El sto pudair guardar var 15 fin 20 onns ordavant ed eruir las sfidas militares relevantas da l'avegnir. Da quai èsi lura da deducir la pronteza da basa da l'armada e las directivas per la planisaziun da l'armada e da l'armament.

Il stab da planisaziun da l'armada ha però era incumbensas che sa refereschan al preschent: el è responsabel per l'elavuraziun dal budget da la defensiun, la planisaziun d'immobiglias dal sectur Defensiun e per la liquidaziun dal material betg pli duvrà da l'armada.

## Stab da planisaziun da l'armada



## Armada XXI: la nova armada svizra

Las lavurs da planisaziun per la nova armada svizra han durà radund tschintg onns. Ils 18 da matg 2003 ha il pievel svizer approvà cun 75% da las vuschs la realisaziun da l'armada XXI e la protecziun da la populaziun. L'effectiv da l'armada vegn reduci da var 350 000 sin 220 000 militars ed il temp obligatori da servetsch militar vegn scursanà sin 260 dis. L'obligaziun da far servetsch termine-scha per regla cun 30 onns. Ils caders restan tut tenor il grad pli ditg en servetsch. Maximal 15% d'ina annada da recruits pon far l'entir servetsch militar obligatori senza interrupziun (militars en servetsch lung). Suenter 300 dis da servetsch vegnan els transferids per diesch onns en la reserva e suenter relaschads da l'obligaziun da far servetsch.

L'armada svizra è in'armada da milissa moderna cun in'organisaziun confirma al temp ed ina pronteza differenziada. Sper la defensiun naziunala e la promozion da la pasch ademplescha l'armada era incumbensas en il sectur da la protecziun da las cundiziuns d'existenza. Quests engaschaments succedan sin du-monda da las autoritads civilas (princip da subsidiaritad). L'impurtanza da tals engaschaments è s'augmentada fermamain. Els èn da niz immediat per la populaaziun e permettan ina controlla constanta da l'instrucziun en la pratica.

## **Quant sauns èn noss recruts?**

Intervista cun divisiunari GIANPIERO A. LUPI, chef da la Sanitad militara e chefmedi da l'armada



**Vus essas il chefmedi da l'armada.**

**Quant sauns èn noss recruts?**

Noss recruts èn pli sauns che pli baud. Perquai n'en els dentant betg senz'auter pli abels per il servetsch. Pertge? Las disciplinas da sport d'oz na preparan betg adina optimain per il servetsch militar. Ultra da quai s'augmentan ils problems psichics. Ina buna motivaziun gida però a rinforzar la capacitat da resistenza. E quella vulain nus promover en l'avegnir.

**Co persvadais Vus ils recruts da renunziar al consum da hasch?**

Primo duain ils recruts percepir il servetsch sco insatge positiv che fa era senn. Quai cumpiglia era l'activitat corporala. Secundo vulain nus persvader ils recruts ch'il consumo da drogas reducescha la percepziun e la capacitat da reagir. Drogas augmentan las ristgas tarbleras activitads militaras, sco p.ex. exercizis da tir, ir cun auto.

**Tge faschais Vus per evitar cas da meningitis en las scolas da recrut?**

Durant ils onns 1995–2001 avain nus gi 19 cas da meningitis da meningococcas. Dapi il 2002 vaccinain nus ils recruts e perquai n'ai dà betg in sulet cas da meningitis pli.

**Tge è il servetsch sanitar da l'armada e tge è il servetsch sanitar coordinà?**

Il servetsch sanitar da l'armada è responsabel per la sanadad dals militars – da la recrutaziun fin a la relaschada. En il servetsch sanitar coordinà vegnan tut las instituziuns svizras che s'occupan da la sanadad e da la sanitad accordadas ina cun l'autra. Ils meds dals chantuns, dals partenaris privats e dal servetsch sanitar da l'armada vegnan damai utilisads a moda optimala. Il princip da la «segirezza tras cooperaziun» vegn realisà qua gia dapi daditg.

**Avessas Vus pudì As imaginar avant ils 11 da settembre 2001 che l'utilisaziun d'armas biologicas per intets terroristics daventass realitat?**

Gea. En l'armada èn ins s'occupà tradiziunalmain gia baud cun la problematica d'armas biologicas. A chaschun dal davos exercizi da stab da l'armada dal 1998 ha la sanitad p.ex. exercità il scenari d'ina attatga cun antrax.

# L'engaschament da l'armada

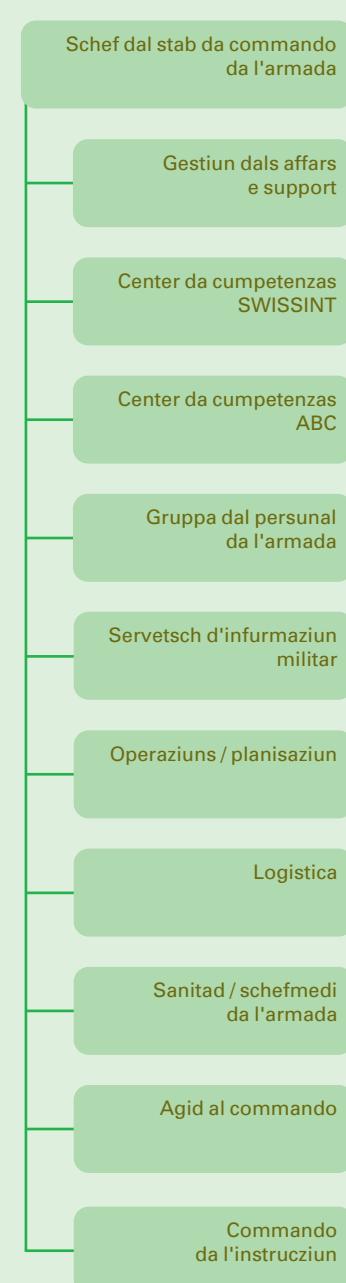
Il **stab da commando da l'armada** è responsabel per la realisaziun dals engaschaments e da las operaziuns da l'armada en Svizra ed a l'exterior. El sa basa per quai sin la valitaziun permanenta da la situaziun tras il servetsch d'infirmaziun militar. El metta las directivas strategic-militaras en la pratica, qvd. en operaziuns, e dirigia la pronteza da l'armada. Ensemen cun il stab dal chef da l'armada ed il stab da planisaziun da l'armada furma el il quartier general da l'armada.

Il stab da commando da l'armada è era cumpetent per il sustegn dals militars da milissa da l'armada, il provediment medicinal da la trouppa, il servetsch sanitar coordinà, la recrutaziun e la garanzia da la defensiu ABC da l'armada. El è responsabel per ils engaschaments sperts e duraivels da l'armada en

cas da catastrofas da la natira, da periclitaziun da la segirezza interna u en il rom da la promozion da la pasch. Exempels da l'ultim temp èn ils engaschaments da l'armada en il Kosovo, en il rom dal WEF e da l'inscunter suprem dals G8 sco era il sustegn da las autoritads civiles suenter las differentas catastrofas da lavinas, malauras ed inundaziuns dals davos onns. Vitiers vegnan anc ils engaschaments per la surveganza d'ambassadas e per sustegnair il Corp da guardias da cunfin.

Il stab da commando da l'armada relascha era las directivas per la pronteza da basa da l'armada. El definescha damai las prestaziuns che l'armada ha da furnir a curta ed a media vista en ils secturs da l'instrucziun, da la logistica, dal commando e dal persunal.

## Stab da commando da l'armada





## L'instrucziun superiura dals caders da l'armada Sin via a prestaziuns maximalas

**L'instrucziun superiura dals caders da l'armada (ISC)** è responsabla per l'instrucziun dals caders superius da milissa e da professiun da l'armada. Ella contribuescha a la perscrutaziun en il rom da las scienzas militaras ed al svilup da la ductrina e garantescha la cooperaziun cun scolas autas civilas e militaras.

En tut ils curs vegnan ils futurs caders preparads per lur funcziuns da commando e da stab. L'instrucziun sa basa sin ils princips da la furmaziun da crescids e sin in'infra-structura moderna.

Ils curs da cader e las occurrentzas publicas en il rom dal CAMPUS da Lucerna sa drizzan er a personas civilas interessadas. Quai facilitescha la permeabilidad da la scola-ziun tranter il sectur civil e militar e promova il barat da conuschiens-ches e d'experiencias ch'è d'avantatg per domaduas varts. L'instrucziun duai esser ina sfida

intellectuala per tut ils participants. Las personas ch'instrueschan ston satisfar ad autas pretensiuns are-guard il cuntegn, la didactica e la metodica. L'instrucziun s'orientescha al standard d'instituziuns civilas e militaras cumparables en Svizra ed a l'exterior. Cunquai ch'il temp è fitig limità pervi dal princip da milissa, sa tracti d'intermediar in maximum da conuschiensches e d'experiencias praticas.

En la **Scola centrala** (SC) a Lucerna ha lieu l'instrucziun da basa dals caders da milissa a partir dal nivel dals corps da truppa (battagliuns e

divisiuns) ed a Berna dals caders da milissa dal nivel da l'unitad (cumpagnia). En tut vegnan instruids a Lucerna mintg'onn raudund 500 participants en 25 curs. A Berna vegnan instruids var 1100 fu-turs manaders da secziu en trais curs centrals per uffiziers e var 200 futurs cumandants d'unitad en trais curs da commando. Il curs central per uffiziers destinà per tut ils aspirants da las forzas terrestras e da l'aviatica militara, intermediescha las conuschiensches da basa, las capacitads fundamentalas sco era las valurs d'in uffizier da l'armada svizra.

En la **Scola dal stab general** (SSG) a Lucerna ha lieu l'instrucziun ed il perfecziunament dals uffiziers dal stab general e dals adjuncts dals cumandants dals stabs da las furmaziuns grondas (brigadas e regiuns). En l'avegnir vegnan ils futurs uffiziers da stab superiurs da l'armada preparads en il curs da furmaziun da commando III per lur activitat sco cumandant d'ina furmaziun gronda u en il commando da l'armada. Mintg'onn ha lieu en otg curs l'instrucziun ed il perfecziunament da var 150 uffiziers dal stab general e da var 60 futurs adjuncts dals cumandants dals stabs da las furmaziuns grondas.

L'instrucziun da basa (var 45 uffiziers novs ad onn) dals uffiziers dal stab general dura dudesch emnas ed il perfecziunament tut tenor la funcziun ina fin sis emnas.

L'instrucziun è fitg pretensiusa e metta ils aspirants sut grond squitsch psichic e fisic sco era sut squitsch da temp. Ils uffiziers dal stab general duain era sut stress e squitsch da temp esser abels da furnir prestaziuns almain passablas, da rediger cumonds cleris e confurms al temp e da vesair ils connexs tactics ed operativs.

Ils uffiziers dal stab general furman la pitga principala da l'armada e garanteschan l'unitad da ductrina. L'instrucziun è cumplessiva e perquai surtut era per uffiziers da missa da grond'impurtanza per lur activitat professiunala.

**L'Academia militara a la SPF da Turitg** (MILAK/ETHZ) è il lieu da scolaziun dals uffiziers professiunals da l'armada svizra ed in center

da cumpetenza per las scienzas militaras renconuschì sin plau interaziunal. Ella è era averta per students interessads dad armadas estras. La MILAK porscha als futurs uffiziers professiunals in studi da trais onns ch'els pon terminar cun il diplom da bachelor. Ultra da quai han els era la pussaivladad da frequentar curs da diplom dad in onn, curs da scolaziun supplementara e curs da perfecziunament da plirs dis per uffiziers professiunals. Actualmain porscha la MILAK ils sustants champs da studi cun atgnas docenturas: manar personal e communicaziun, studis strategics, istoria militara, sociologia militara, psicologia militara e pedagogia militara.

**La Scola per sutuffiziers professiunals da l'armada** (SSPA) a Herisau è il center da scolaziun per ils sutuffiziers professiunals da tut las truppas. Ils candidats ston disponer d'ina scolaziun da basa solida (emprendissadi ed experientscha professiunala), avair il grad d'in sutuffizier superior en l'armada e passar in examen d'admissiun.

L'instrucziun dals sutuffiziers professiunals dura dus onns, inclusiv ininstrucziun specifica dal gener da truppa tar las furmaziuns da scolaziun. La SSPA vegn terminada cun il diplom da sutuffizier professiunel e la promozion al sutuffizier adjutant.

En il **Center da trenament tactic** (CTT) a Kriens ha lieu l'instrucziun da commando cun agid da simulators. Qua emprendan ils cumandants ed ils stabs da manar furmaziuns en acziun.

## Instrucziun superiura dals caders da l'armada (ISC)

Cumandant ISC

Scola centrala

Scola dal stab general

Academia militara a la SPF da Turitg

Scola per sutuffiziers professiunals da l'armada

Center da trenament tactic



## Las truppas terrestras

# Efficazias e manaivlas als burgais

Las truppas terrestras èn la pli gronda unitad d'organisaziun dal sectur da defensiun e cumpigliant la gronda part da las furmaziuns da l'armada.

Las truppas terrestras cuvran **trais secturs d'incumbensas**: l'instrucziun da basa dals schuldads, dals caders e da las furmaziuns, la scolaziun orientada a l'acziun ed il commando da sias furmaziuns sco era la francada territoriala.

Al cumendant da las truppas terrestras èn subordinads il chef d'instrucziun da las truppas terrestras, il chef dal stab d'acziun da las truppas terrestras, ils quatter cu-

mandants da las regiuns territoriales ed il cumendant da la segirezza militara.

L'instrucziun da basa dals schuldads e dals caders succeda en las **furmaziuns da scolaziun** specificas da las truppas: transmissiun/agid al commando, infantaria, chars armads, artigliaria, genia/salvament e logistica. La structura da las furmaziuns da scolaziun è adattada al nov model d'instrucziun da trais

stgalims. Quel cumpiglia, tut tenor la durada da la scola da recrut (18 u 21 emnas), tschintg emnas d'instrucziun da basa generala, otg emnas d'instrucziun da basa per la funcziun e tschintg u otg emnas d'instrucziun da furmaziun. Las finamiras e las resursas d'instrucziun da las furmaziuns da scolaziun vegnan coordinadas dal **commando d'instrucziun da las truppas terrestras**.

Suenter ch'ils militars han terminà l'instrucziun da basa, vegnan els incorporads en **battagliuns**, en ils quals els absolvàn sis u set curs da repetiziun en ritmus annual. Ils battagliuns vegnan regruppads en **brigadas** tenor criteris regiunals. La denominaziun e l'organisazion da las brigadas correspundan als basons da l'instrucziun. Per l'engaschament vegn elegì tut tenor l'incumbensa in auter regruppament sin mesira. Per la scolaziun e la preparaziun orientada a l'acziun dals stabs da las brigadas e dals battagliuns è responsabel il **stab d'acziun da las truppas terrestres**.

Las **quatter regiuns territorialas** furman il liom tranter l'armada ed ils chantuns. Ellas cusseglian e sustegnan las autoritads e las organisiuns civilas, coordineschan l'oc-

cupaziun da l'infrastructura tras la truppa e mainan las acziuns subsidiaras en lur sectur (agid en cas da catastrofes, incumbensas da segreza, sustegn general). Per exercir las acziuns vegnan subordinadas al cumandant da la regiun pertutgada battagliuns da las differentas brigadas.

La **segreza militara** è era francada en il territori. Ella po ademplir immediat e per lung temp incumbensas da segreza internas da l'armada sco era engaschaments da segreza a favur da las autoritads civilas.

*Ulteriuras infurmaziuns davart la segreza militara sin pagina 27*

## Truppas terrestres



## **"Percepir ils problems latents"**

Intervista cun MARLIS JACOT-GUILLARMOD, uffizier professiunal



### ***Vus essas uffizier professiunal e lavrais en ina domena d'umens. Essas Vus ina dunna da quotas?***

Per fortuna na datti en il militar nagna regulaziun da quotas. Il term vegn però tuttina duvrà, cur ch'ins ha ina rolla da precursur.

### ***Tge effects ha l'armada XXI, la nova armada svizra, sin l'instrucziun dals recruts?***

La scola da recrut dura pli ditg e l'instrucziun vegn professiunalsada. Uschia cuntansch'ins ina meglia qualitat.

### ***Tge spetgais Vus da la nova armada per las dunnas?***

Las dunnas duain finalmain astgar far il medem sco ils umens – er en las truppas da cumbat. Igl è important che las dunnas portian las medemas prestaziuns e na servian betg mo ad intents propagandistics. En la nova armada èn tut las funcziuns accessiblas er per las dunnas ed jau sper ch'i vegnia recrutà correspontentamain. En general fissi da giavischar ch'i sa chapiss da sasez che dunnas surpiglian funcziuns da cader – er en la vita civila.

### ***Tge attracziun ha la funcziun d'uffizier professiunal per las dunnas?***

Jau hai bler contact cun persunas giuvnas. Ellas patratgan savens auer che jau. Perquai èsi fitg interessant da discutar cun ellas. Qua ves jau era in avantatg per las dunnas. Lur cumportament visavi auters umans è main militaric e pli natiral. Ellas èn savens pli sensiblas e percepeshan ils problems latents.

### ***Tge perspectivas professiunals vesais Vus per las dunnas engaschadas en l'armada sco militar a contract temporar?***

Ellas pon rimnar blera experien-tscha da manar glieud. Il militar porscha ina schanza da collavurar cun umans. Quai po esser ina buna basa per exempl en il sectur da personal, nua ch'i dovra ina gronda cumpetenza sociala.

### ***È l'egalidad da las dunnas en l'armada in avantatg?***

I dependa co ch'ella vegn vivida. Sche las dunnas han ils medems duairs, ils medems dretgs e las medemas pussaivladads, è tut en orden. Cun las medemas prestaziuns duain las dunnas pudair cuntanscher il medem sco ils umens. Tutta privilegiaziun ha effects negativs.

## Proteciun e segirezza

La segirezza militara cumpiglia ils sustants secturs: polizia militara, infrastructura da commando e da defensiun, eliminaziun dals medis da cumbat ed instrucziun.

**La polizia militara** sa cumpona da militars da professiun e da militars da milissa. Ella è dividida en quatre battagliuns repartids en tut la Svizra. La polizia militara adempscha incumbensas da polizia da segirezza, da polizia criminala e da polizia da traffic en il rom da l'armada. Ultra da quai sustegna ella sin dumonda las autoritads civilas en il sectur da segirezza e da polizia (princip da subsidiaritad). Tranter ils engaschaments pussaivels figuren: la proteciun da conferenzas, il sostegn dal Corp da guardias da cunfin, la proteciun da personas u l'escorta d'avions svizzers.

La segirezza militara sto era garantir la prontezza a l'acziun, la gestiun ed il mantegniment da **l'infrastrutura da commando e da defensiun**. Questa incumbensa vegn ademplida communablaman da militars da professiun e da militars da milissa.

Ils spezialists da l'**eliminaziun dals medis da cumbat** garanteschan tranter auter la deminaziun militara ed umanitara ed elimineschan ulteriorius medis da cumbat (p.ex. la destrucziun da projectils nunexpoldids).

La segirezza militara sustegna ultra da quai l'**instrucziun** da las autres truppas en secturs specifics sco la segirezza, la gestiun d'implants e la regulaziun dal traffic.

Ils militars da milissa pon far la **scola da recrut da la polizia militara** (21 emnas). Suenter vegnan els incorporads en il battagliun da milissa da la polizia militara. Sch'els han interess ed èn adattads, pon els ir sco schuldads a contract temporar tar la polizia militara profesionala mobila.

Schuldads a contract temporar adattads e cun in'experiencscha adequata han la pussaivladad d'absolver la **Scola da la polizia militara** (18 mais). Suenter la finiziun da l'instrucziun pon els ir sco schuldads da professiun tar la polizia militara territoriala.

L'aviatica militara

# Proteger il spazi d'aria



En la situaziun da politica da segirezza actuala sto l'aviatica militara garantir il servetsch da polizia aviatica ed il servetsch da transport aviatic, procurar per infurmaziuns e segirar la survista da la situaziun en l'aria.

L'aviatica militara sto però era mantegnair la capacitat da defensiun cunter aviuns. Ella na po num-nadamain betg sviluppar quella a curt termin, en cas che la situaziun sa peginurescha. Perquai dispona l'aviatica militara ultra dals Tiger F-5 era d'aviuns da cumbat moderns dal tip F/A-18. Quels èn repartids sin trais squadriglias aviaticas e vengnan pilotads da pilots militars professionals che appartegnan al squadrone da surveglianza. Il squadrone da surveglianza è ina furmaziun da militars professionals cun var 160 pilots. L'instrucziun dals pilots militars professionals dura en tut quatter onns e mez ed è averta era per las dunnas.

Il chef dal stab d'acziun da l'aviatica militara maina ils engaschaments da l'aviatica militara en Svizra ed a l'exterior. El coordinescha la gestiun dal spazi d'aria en collauraziun cun l'Uffizi federal d'aviatica civila e cun Skyguide e fixescha las pretensiuns operaziunala per il persunal, ils implants ed ils sistems da l'aviatica militara.

Il chef d'instrucziun da l'aviatica militara è responsabel per l'instrucziun da la truppa en las traes furmaziuns da scolaziun da l'aviatica militara e per la scolaziun da l'armada en fatgs da l'aviatica militara. La furmaziun da scolaziun da l'aviazion instruescha ils pilots ed il persunal a terra, la furmaziun da scolaziun da la defensiun cunter aviuns instruescha las truppas da la defensiun cunter aviuns. La furmaziun da scolaziun da l'agid al commando da l'aviatica militara è responsabla per l'instrucziun en ils secturs da transmissiun, radar, infurmaziuns e da l'aura.

**Ils manaschis da l'aviatica militara** procuran per la pronteza materiala ed il mantegniment dals aviuns, dals implants da cumond e da transmisiun sco era da l'ulteriura infrastrutura da l'aviatica militara. Els coordeneschan e procuran per il manteigniment manaivel a la truppa dal material spezial da l'aviatica militara e collavuran cun la baza logistica da l'armada e cun armasuisse.

#### **Collavuraziun cun l'exterior sin il champ da l'instrucziun**

En sias activitads d'exercizi en Svizra vegn l'aviatica militara spert a ses limits. Quai è d'attribuir a la stetgezza

dal territori, a l'intensitat dal traffic aviatic ed a la spessa colonisaziun dal pajais. Perquai na resta a l'aviatica militara savens nagut auter che dad ir a l'exterior. Grazia als contracts da collavuraziun absolvant ils militars da l'aviatica mintg'onn sgols da trenament a l'exterior e particepschan ad exercizis communabels da defensiun cunter aviuns cun las aviatcas militaras da stadi parteneras. Il barat d'experimentschas sin plaun internaziunal è in factur essenzial per il perfecziunament da noss pilots sco era per mantegnair il nivel tecnologic e la pronteza a l'acziun da l'aviatica militara.

## **Aviatica militara**

Cumandant da l'aviatica militara

Stab da l'aviatica militara

Schef d'instrucziun da l'aviatica militara

Furmaziun da scolaziun da l'aviazion

Furmaziun da scolaziun da la defensiun cunter aviuns

Furmaziun da scolaziun da l'agid al commando da l'aviatica militara

Schef dal stab d'acziun da l'aviatica militara

Manaschis da l'aviatica militara



## La basa logistica da l'armada

# La logistica: in factur indispensabel per il success

**La logistica è la pitga principala da mintga armada e la premissa per strategias da cumbat effizientas. La logistica da l'armada cumpiglia il refurniment ed il retransport, il mantegniment, la sanitad militara, ils transports e l'infrastructura. Ella vegn manada a moda centrala da la basa logistica da l'armada.**

La creaziun da la basa logistica da l'armada (BLA) è fin uss la pli gronda refurma logistica da l'armada svizra. La concentratzion da tut las prestaziuns logisticas e d'incumbensas traversalas en in'unica unitad d'organisazion evitescha duplicitads ed augmenta l'effizienza dals process. La BLA furnescha tut las prestaziuns logisticas e da support necessarias per las truppas terrestras, l'aviatrica militara, il quartier general da l'armada e la basa d'agid al commando.

In element central da la nova logistica da l'armada è la midada dal «princip activ» al «princip passiv» orientà al basegn. Il cumandant tactic decida, nua e cura ch'el vul survegnir las prestaziuns logisticas ch'el dovrà. Ils bains e las prestaziuns al vegnan furnids da la BLA. En quest context vegn applitgà il princip:

- la dretga prestaziun
- en la dretga quantitatad
- en la dretga qualitat

- en il dretg lieu
- en il dretg mument
- al dretg destinatur
- per il dretg pretsch

La BLA cussegglia ils retschaviders da las prestaziuns en quai che pertutga il commando e la planisazion da lur engaschaments. Ella eruescha la schliaziun optimala dal puntg da vista militar ed economic. I sa tracta da satisfar a las pretensiuns dals retschaviders da las prestaziuns areguard la qualitat ed il

termin e d'eleger la varianta la pli favuraivla. Las prestaziuns vegnan furnidas dals manaschis logistics da l'armada u da la brigada logistica. La BLA collavura era cun interpresas logistics privatas, cun las qualas vegnan fatgs contracts sur armasuisse.

Las prestaziuns da support a favur dal sectur departemental Defensiun vegnan reunidas en il center da servetschs da la BLA.

### Structura iniziala e finala

En la structura iniziala da la BLA èn vegnidias reggruppadas per il 1. da schaner 2004 las suandantas unitats d'organisaziun sut ina direzion centrala:

- ils manaschis da logistica (pli baud: Uffizi federal dals manaschis da l'armada)
- il management da logistica (pli baud: Gruppa da logistica dal stab general)
- il center da servetschs (pli baud: Servetschs centrals dal stab general)

- la nova brigada logistica 1
- l'apoteca da l'armada

Questa structura iniziala garante-scha che la truppa, tant en scola-zin sco en acziun, vegn provedida senza interrupziun cun servetschs logistics.

La BLA duai cuntanscher spert sia organisaziun definitiva. Lura èsi era pussaivel da realisar las directivas da spargn da 30 fin 40 per-tslient fixadas dal cussegl fede-ral. Parallelamain a las activitads quotidianas èsi perquai necessari d'elavurar in project da svilup da la BLA. Quel cumpiglia ils suandants projects singuls:

- concentratzion dals lieus dals furniturs directs da prestaziuns
- liquidaziun dal material betg pli duvrà e
- collavuraziun cun partenaris civils.

## Basa logistica da l'armada

Schef da la basa logistica da l'armada

Management da logistica

Manaschis da logistica da l'armada

Center da servetschs

Brigada logistica 1

Apoteca da l'armada



## La basa d'agid al commando

# Tut quai ch'i dovrà per il commando

**Il commando dovrà in sostegn adequat. Sco furnitur central da prestaziuns metta la basa d'agid al commando (BAC) a disposiziun las prestaziuns ed ils meds da communicaziun electronics necessaris.**

Il commando militar operescha en in ambient, en il qual las raits èn adina pli spessas e ch'è perquai era vulnerabel. En ina crisa èsi decisiv ch'i possia vegnir restabili svelt in commando ordinà. Quai è mo pusaivel, sch'il commando dispona d'in partenari che porscha tut la palette da prestaziuns d'agid al commando e che po metter, tut tenor la situaziun, dapli meds a disposiziun.

Per quai dovri in furnitur central da prestaziuns. En il rom dal project commando integrà XXI vegnan perquai reggruppads ils furniturs

decentralis da prestaziuns d'agid al commando, vegnan raziunalisads ils process e fixadas las directivas economicas da manaschi. L'entschatta dal 2004 han cumenzà las lavurs da fusiun. Ils gronds potenzials da la direcziun da l'informatica dal DDPS e da l'anteriura gruppera d'agid al commando vegnan reunids successivamain en la BAC.

Ils products da la BAC reflectesch an ils basegns multifars d'in commando modern: per ademplir sias incumbensas dovrà el l'infor-

matica, la telecommunicaziun, implants da cumond, metodas e personal. La BAC metta ensemens ils moduls necessaris per mintga misiun ed è la furnitura unica.

L'informatica porscha als utilisaders civils e militars dal DDPS schliaziuns adequatas per l'elavrazion da datas en plazzas da lavour singulas ed en sistems colliads. Sistems da telecommunicaziun efizients transmettan las datas e la vusch cun in aut grad da segirezza tranter las raits ed ils utilisaders. Tar las activitads quotidianas tu-

tgan era servetschs internaziunals selecziunads (rait radiofonica d'ambassada en l'entir mund, Swisscoy). Implants da cumond per ils pli divers basegns satisfan a las pretensiuns d'infrastructura dals stabs. Ils servetschs correspondents cumpigliant era il funczionament integral, 24 uras sin 24, da gronds implants da cumond. I vegnan era sviluppadas e perfecziunadas metodos per augmentar l'effizienza dals process e per du-magnar situaziuns excepziunalas. Cumpetenzas spezialas, sco l'exploraziun e la codaziun, èn d'impurtanza decisiva per mantegnair la capacitat da commando en tut las situaziuns.

Ils spezialists da la BAC ed ils militars da milissa da las truppas da

transmissiun e da l'agid al commando planiseschan, realiseschan e mainan ils servetschs per il commando. Ils militars vegnan engaschads surtut là nua che la BAC na po betg garantir la capacitat da resistenza dumandada. Per che la BAC possia diriger directamain il rinforzament, è la brigada d'agid al commando 41 subordinada ad ella per l'acziun.

Ils basegns ed il squitsch sin ils custs creschan cuntuadament. Tant pli sto l'agid al commando vegnir purschì d'in sulet post. Quest svilup correspunda a la colliaziun dal commando e da l'exploraziun, previsa a media vista, en la quala duain vegnir integrads tut ils meds per la procuraziun, la transmissiun e l'elavuraziun da las infurmaziuns.

## Basa d'agid al commando\*

Schef da la basa d'agid al commando

Gruppa d'agid al commando

Direcziun da l'informatica dal DDPS

Brigada d'agid al commando 41 (subordinada per l'acziun)

\*La gruppa d'agid al commando actuala e la direcziun da l'informatica dal DDPS vegnan da nov reggruppadas en la basa d'agid al commando. La strutura d'organisazion definitiva n'è betg anc fixada.



Sectur departamental

# Protecziun da la populaziun

**En la protecziun da la populaziun collavuran  
stretgamain la proteciun civila, ils pumpiers,  
la polizia, la sanitad publica ed ils manaschis  
tecnicos.**

**Els han l'incumbensa da proteger la popula-  
ziun, las basas da vita ed ils bains culturals.**

**En cas da catastrofas, situaziuns d'urgenza u  
d'in conflict armà.**

Uffizi federal da la pro-  
tecziun da la populaziun



**DDPS**



## Protecziun da la populaziun

# Agid en situaziuns d'urgenza

La protecziun da la populaziun è in sistem coordinà per far frunt a catastrofas ed otras situaziuns d'urgenza. En quest sectur è la collavuraziun tranter la confederaziun ed ils chantuns fitg stretga. L'Uffizi federal da la protecziun da la populaziun (UFPP) è responsabel per dumondas concepziunalas ed elavura ils documents da basa per l'instrucziun e l'infrastructura. Cun il Labor Spiez e la Centrala naziunala d'alarm a Turitg dispona l'UFPP da dus servetschs spezialisads che sustegnan las autoritads e las forzas d'intervenziun.

La protecziun da la populaziun appartegna al champ da cumpetenças dals chantuns. Els èn responsabells per las mesiras ch'en da prender en cas da catastrofas e da situaziuns d'urgenza. La confederaziun s'occupa da la coordinaziun e da la reglamentaziun giuridica d'aspects fundamentals. Ella è per exemplu responsabla per las disposiziuns necessarias en cas d'augment da la radioactivitat, situaziuns d'urgenza en connex cun ils mirs da fermada, conflicts armads ed epidemias.

Il champ d'incumbensas da la confederaziun cumpiglia ultra da quai l'identificaziun tempriva ed il pre-alarm en cas da periclitaziuns. En cunvegnentscha cun ils chantuns po la confederaziun surpigliar la coordinaziun e, sch'i fa da basegn, la direcziun en cas d'eveniments da dimensiun naziunala, per exemplu suenter in terratrembel u en cas d'augment da la radioactivitat.

Ils chantuns e la confederaziun collavuram per schliar las suandantas incumbensas cuminaivlas: il svilup

concepziunal da la protecziun da la populaziun, l'infurmaziun e la collavuraziun internaziunala. La confederaziun promova ensemenc cun ils chantuns e las organisaziuns partenarias la perscrutaziun ed il svilup en il sectur da la protecziun da la populaziun.

### Rolla da la confederaziun en la protecziun civila

La protecziun civila è l'unica organisaziun partenaria da la protecziun da la populaziun, per la quala exista in'obligaziun naziunala da

far servetsch. Perquai regla la confederaziun ils dretgs e les obligaziuns sco era l'instrucziun da las personas obligadas da far servetsch da protecziun civila. Ed ella è responsabla per ils sistems d'alarm e las construcziuns da protecziun.

### Instrucziun

L'Uffizi federal da la protecziun da la populaziun sustegna ils chantuns en il sectur da l'instrucziun. El organisescha dentant era agens curs, sche quels pon vegnir offerts a moda pli economica sin plaun federal ubain sch'els pretendan persunal d'instrucziun cun enconuschienschas tecnicas particularas u in'infrastructure speziala.

Per garantir ina buna collavuraziun tranter ils differents stgalims da direcziun en cas d'ina situaziun d'urgenza sustegna l'UFPP ils chantuns surtut en l'instrucziun dals organs da direcziun.

En naganas autras organisaziuns partenarias n'ha la confederaziun tantas cumpetenzas sco en la protecziun civila. L'UFPP definescha en cunvegnentscha cun ils chantuns las cundiziuns generalas en il sectur da l'instrucziun e creescha las basas per in'instrucziun unitara. Per motivs economics instruescha l'UFPP era ils cumandants da la protecziun civila e lur substituts sco era ils ulteriurs caders e spezialists.

### Infrastructura

Ina premissa impurtanta per la protecziun cumplessiva da la populaziun è in'infrastructura che funcziona. Per passa 95 pertschient da la populaziun stat a disposiziun en la vischinanza dal lieu da domicil in plaz en in tschaler da protecziun civila. L'UFPP procura per il mantegniment da l'infrastructura e la modernisaziun permanenta dals sistems da telematica e d'alarm. La construcziun d'edifizis da protecziun civila novs n'ha per il mument perunter betg prioritad.

## Tgi protegia noss bains culturals?

Intervista cun RINO BÜCHEL, schef da la Protecziun dals bains culturals en l'UFPP



### Pertge protegia la Svizra ses bains culturals?

La cultura è colliada stretgamain cun l'identitat d'ina societad. Cun l'adesiun a la «Convenziun da Den Haag per la protecziun dals bains culturals en cas da conflicts armads» dal 1954 è la Svizra s'obligada da proteger ils bains culturals impurtants sin ses territori.

L'impuls per questa convenziun han dà ils donns immens dals bains culturals, chaschunads durant la segunda guerra mundiala.

### Nua stat la Svizra en cumparegliazion internaziunala?

Nus avain cuntanschì in bun nivel en il champ da las mesiras da protecziun e d'instrucziun. Da menziunar èn ils inventaris, ils edifizis da protecziun per bains culturals movibels e las copias sin microfilms.

### Tgi protegia concretamain ils bains culturals?

Quai è l'incumbensa da las instituziuns culturalas sco museums, archivs, bibliotecas, etc. Ellas vegnan sustegnidias dal persunal da la protecziun dals bains culturals da la protecziun civila.

### Pertge fa la protecziun dals bains culturals part da la protecziun da la populaziun?

La protecziun da la populaziun na po betg sa limitar a proteger la spira survivenza. Quai sa mussa mintgamai cura che van a perder bains simbolics u represchentativs per l'identitat d'ina populaziun, per exempl pervi d'ina catastrofa. Per la protecziun dals bains culturals sco part da la protecziun civila è la collavuraziun cun ils auters partenaris da la protecziun da la populaziun – surtut cun ils pumpiers e la polizia – da fitg gronda impurtanza.

### Tge rolla ha l'UFPP?

Nus elavurain ensemen cun ils chantuns directivas per la realisaziun pratica da la protecziun dals bains culturals ed instruin ils caders superiurs. Nus collavurain dentant era cun l'armada, ils stadis signaturs da la convenziun da Den Haag e cun l'Unesco. Infumar e sensibilizar la publicitad èn nossas incumbens permanentas.

### Tge bain cultural As stat spezialmain a cor?

Il bain cultural en ils archivs. El vegn strusch percepì da la publicitad. Ma savens è el la clav per la chapientscha d'ina construcziun u d'ina ovra d'art.

# Per che la chemia constettia

Cun il Labor Spiez dispona il sectur departamental Protecziun da la populaziun d'in institut spezialisà per la protecziun cunter smanatschas e privels atomars, biologics e chemics.

Il Labor Spiez presta servetschs en favur da la populaziun, da las autoritads naziunalas e d'organisaziuns internaziunalas en il rom da las mesiras da segirezza e da las preparaziuns en vista a catastrofas e situaziuns d'urgenza.

Il Labor Spiez elavura las basas scientificas e tecnologicas per ina protecziun ABC cumplessiva. El cusseglio las autoritads civilas da la confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas sco era l'armaida en dumondas da la tecnica da protecziun. En cas da catastrofas u d'autras situaziuns d'urgenza metta el a disposiziun personal d'intervenziun autamain qualifitgà che

sustegna la direcziun d'intervenziun en dumondas tecnicas. Las enconuschientschas che stattan a disposiziun al labor veggan era applitgadas en ils secturs da la segirezza, da la tecnologia da l'ambiente e da l'allontanament.

In'ulteriura incumbensa impurtanta dal Labor Spiez è da sustegnair las autoritads ed organisaziuns naziunalas ed internaziunalas en lur stentas sin il champ dal dischiarment e da la controlla da las armas ABC.

L'impurtanza da la collaurazion internaziunala è s'augmentada fermamain ils davos onns. Il Labor

Spiez è sa sviluppà ad in partenari impurtant per l'ONU, il Program da las Naziuns unidas per l'ambient (UNEP), l'Agenzia internaziunala da l'energia atomica (IAEA) e l'Organisazion mundiala da la sanadad (WHO). El è in labor da confidenza renconuschì da l'Organisazion per il scumond da las armas chemicas (OPCW) e gioga ina rolla impurtanta en las stentas internaziunalas per far valair il scumond da producir armas chemicas. Tut las activitads dal Labor Spiez servan a realisar sia visiun preten-siusa: in mund senza armas da destrucziun en massa.





## La Centrala naziunala d'alarm Adina en servetsch

**La Centrala naziunala d'alarm a Turitg (CENAL) è l'institut federal responsabel per ils eveniments extraordinaris, oravant tut quels en connex cun la radioactivitat. Ils spezialists da la CENAL èn cuntaschibels da di e da notg. Mintg'onn arrivan var 400 annunzias davart incidents e donns.**

Las incumbensas da la CENAL cumpigliant l'identificaziun tempriva e l'alarm en cas d'eveniments extraordinaris. En cas d'augment da la radioactivitat, la ruptura da mirs da fermada, accidents da chemia e la crudada da satellits ordinescha ella mesiras da comportament e da protecziun. La CENAL giuditgescha la situaziun da privel, avertescha las autoritads e la populaziun e procura per in'infurmazion adequata da la publicitat. Ella è il post da contact per l'Agentura internaziunala da l'energia atomica a Vienna.

Ils collavuraturs da la CENAL prestan servetschs da pichet e procuran per il mantegniment da las installaziuns tecnicas cumplexas. Els sviluppan era analisas da la situaziun a basa da programs da computer ed elavuran agids da decisiun, concepts da protecziun per situaziuns d'urgenza en ils secturs radioactivitat, chemia e terratrembels. Mintga dus onns fa la CENAL in'emprova d'alarm generala en collavuraziun cun la Cumissiun federala per la protecziun ABC.



# **Sport**

**Sport promova la sanadad.**

**Sport unescha.**

**Sport entusiasmescha.**

**L'Uffizi federal da sport procura  
ch'il sport ed il moviment restian  
adina actuals.**

**Sport – per giuven e vegli.**

**E sur tut ils cunfins socials e  
linguistics ora.**

**Uffizi federal da sport  
(UFSPO)**

Directur UFSPO

Scola federala da sport  
Magglingen

Institut da scienzas  
da sport

Infrastructura e logistica

Medias e communicaziun

Centro sportivo di Tenero

**DDPS**



## L'Uffizi federal da sport En moviment

**L'Uffizi federal da sport (UFSPO) occupa radund 280 collavuraturas e collavuraturs, repartids sin las tschintg unitads administrativas Scola federal da sport, Institut da scienzas da sport, Infrastructura e logistica, Medias e communicaziun e Centro sportivo di Tenero.**

**La Scola federal da sport a Magglingen (SFSM)** è in center da furmazion en il sectur dal sport cun ina vasta purschida per magisters da sport, trenaders ed atlets. L'incumbenza principala da la SFSM è la direcziun da Giuventetgna e sport (G+S), il program da la confederaziun per promover il sport tar uffants e giuvenils tranter 10 e 20 onns. G+S sa concentrescha sin in'activitat da sport regulara e structurada entaifer ina cuminanza da sport che permetta als giuvenils

da sa participar als process da decisiun e da surpigliar responsabilidad. G+S collavura stretgamain cun ils chantuns e las federaziuns da sport naziunalas. Mintg'onn profiteschian var 800 000 uffants e giuvenils da las purschidas da G+S en 60 disciplinas.

En il rom da la Scol'auta federala da sport a Magglingen porscha la SFSM ina scolaziun da magisters da sport che dura trais onns. Quella permetta da lavurar suenter sco

spezialist da sport u sco magister da sport en scolas professiunalas. En collavuraziun cun Swiss Olympic scolescha la SFSM era trenaders sin il stgalim da federaziuns da sport, promozion da giuvenils e d'equipas naziunalas, ed è responsabla per la scolaziun dals caders en il sport per seniors.

En il center naziunal da prestaziuns a Magglingen pon sportists d'elita profitar d'ina cumbinaziun optimala d'infrastructura moderna e

know-how en il sectur da las scienzas da sport e dal trenament sco era d'ina vasta paletta da ser-vetschs.

**L'Istitut da scienzas da sport (ISS)** è il center da perscrutaziun da l'UFSPO. Sias activitads sa concen-treschan sin l'uman che fa sport. La perscrutaziun ed il svilup da l'ISS cumpiglian ils sustants champs:

- Ortopedia e reabilitazion
- Medischina da sport e diagno-stica da las prestaziuns
- Psicologia da sport e scienzas socialas
- Promozion da la sanadad e cumbat cunter il doping.

Ils resultats da las scienzas da sport duain gidar a promover in sport saun e pratigà per vita duranta en l'entira populaziun e servir al sport svizzer en il senn il pli vast. La per-scrutaziun da l'ISS è concentrada sin in'activitat a lunga vista, basa-da sin la collavuraziun cun auters partenaris e sin contacts interdisci-plinars. Il sectur spezial Medischina da sport e diagnostica da las pre-staziuns da l'ISS è in dals Swiss Olympic Medical Centers, rencon-schì da Swiss Olympic, ed offra a las sportistas ed als sportists d'elita svizzers in'assistenza medicala qualitativamain auta. El cumpiglia sper l'assistenza medicala da sport surtut era tests da prestaziun, me-siras da reabilitazion, diagnosas da labor e cussegliaziuns en il champ dal nutriment e da la psicologia da sport.

**La partizun Infrastructura e logi-stica** s'occupa da la gestiun e dal mantegniment da tut ils implants ed edifizis da l'UFSPO. Ella planise-scha e coordinescha mintg'onn var-

2000 curs da furmaziun, occuren-zas e concurrenzas da sport e con-gress. Sper in'infrastructura da sport moderna cun diversas hallas, in bogn avert ed in cuvert, sta-dions, plazzas da ballape e da tre-nament sco era implants per sports d'aua sin il Lai da Bienna porscha l'UFSPO era radund 400 pussaivla-dads da pernottar. L'infrastructura vegn duvrada oravant tut per curs da manaders G+S sco era per curs da las federaziuns da sport svizras. Ella stat dentant era a disposiziun a persunas interessadas al sport en general.

**La partizun Medias e communi-caziun** producescha material d'in-strucziun e d'infurmaziun per il sport. Ella maina la pli gronda me-diateca da sport publica da la Svizra. Quella stat a disposiziun als students, magisters, manaders da curs G+S ed a tut las autras persu-nas interessadas al sport. L'UFSPO producescha material didactic, dal med d'instrucziun stampà, sur il portatun fin a videos e DVD. «mo-bile» è la revista spezialisada per tut ils magisters da sport e tre-naders. Ella cumpara sis giadas l'onn en tudestg, franzos e talian.

**Il Centro sportivo nazionale della gioventù di Tenero (CST)** è ina sort da bratsch prolungà da l'UFSPO en il Tessin. El è concepì sco lieu d'in-scunter per giuvenils da l'entira Svizra. L'infrastructura cumplessi-va a la riva dal Lago Maggiore offra cundiziuns idealas per numerusas disciplinas da sport. Ils clients prin-cipals dal CST èn ils champs da giuvenils e da scolas. Il CST è da-mai in dals pli impurtants instru-ments da la confederaziun per pro-mover il sport e l'educaziun dals giuvenils.

## Il concept dal cussegl federal per ina politica da sport en Svizra

Moviment e sport giogan ina rolla impurtanta en la sociedad odierna. L'incumbensa da promover il sport è era francada en la constituziun federala. Il cussegl federal ha formulà perquai in concept per ina politica da sport ed incumbensà il DDPS d'al realisar. Ina da las finamiras dal concept è da crear cundiziuns favuraivlas e dar impuls per in'activitat da sport da l'entira populaziun. Il concept cumpiglia en tut tschintg finamiras principales:

- Augmentar la quota da la populaziun che sa move e fa sport
- Amplifitgar las pussaivladads da furmaziun en il sport
- Promover la generaziun giuvna ed il sport d'elita
- Nizzegiar il sport sco factur economic e partenari dal turissem
- Promover il sport sco instrument e champ d'emprender per il svilup duraivel da la sociedad.

## Sport d'elita e militar

Ils sportists d'elita han la pussaivladad d'absolver la scola da recrut en in curs da scolaziun concepì apostà per els. Quai als permetta da cumbinar l'instrucziun militara da basa cun las pretensiuns dal sport d'elita.

Durant l'emprima part da la scola da recrut absolvàn ils sportists d'elita selecziunads ina instrucziun militara da basa da tschintg emnas ad Andermatt. Per la seconda part van els a Magglingen. Là vegnan els scolads durant 13 emnas da trenaders qualifitgads a magisters da sport militar, cuntinueschan il trenement en lur disciplina da sport e vegnan instruïds en roms sco nutriment, comunicaziun, psicologia da sport e prevenziun da doping. Questa scolaziun cumplessiva dals atlets promova il svilup da la personalitat sur ils aspects dal sport e dal militar ora. L'armada sostegna uschia atlets che han già planisà a lunga vista lur carriera da sport d'elita en il rom da lur federaziun da sport e che han il potenzial da cuntanscher finamiras sin nível internaziunal.

Sco schuldads da sport pon vegnir recruitads sulettamain atlets che han passà cun success la procedura da selecziun tras lur federaziun e l'Uffizi federal da sport. Ils schuldads da sport han era la pussaivladad d'absolver ils curs da repetiziun sut cundiziuns favuraivlas per il sport d'elita, p.ex. cun in engaschament sco manader da sport militar u sco atlet CISM. Ma er en l'ulteriura armada na duai il sport betg vegnir a la curta. Durant ils curs da repetiziun èn previsas duas uras ed en la scola da recrut traïs uras obligatorias da sport l'emna.

## Promoziun da la sanadad

L'UFSPO formulescha, ensemens cun l'Uffizi federal da sanitad publica (UFS) e la Rait svizra sanadad e moviment, recumandaziuns che duain encuraschar la populaziun svizra da sa mover dapli. Las finamiras da questa acziun èn:

- Promover l'activitat sportiva regulara da persunas fin ussa inactivas
- Promover il trenament ed il sport da la populaziun sportiva
- Nizzegiar il sport per l'integrasiun, la terapia e la reabilitaziun.

En Svizra ha circa in terz da la populaziun passa 45 onns. Moviment e sport contribueschan decisivamain al bainstar da la populaziun pli attempada ed èn in faktur relevant per l'economia publica, sch'ins considerescha ils custs da sanadad.

Manadras e manaders da sport per seniors duain offrir sport da sanadad adattà a la vegliadetgna. En il rom dal model «Sport per seniors en Svizra» s'engaschan las organisaziuns da sport e da vegliadetgna per la promoziun dal sport per seniors en Svizra. L'UFSPO sviluppescha ensemens cun quellas in concept da scolaziun efficazi, realise-scha quel ed al controllescha cuntinuadomain.

Il 1993 ha la Svizra ratifitgà la Convenziun dal Cussegl d'Europa cunter il doping. Las mesiras sistematicas en il cumbat cunter il doping e la prevenziun da doping èn vegnidas amplifitgadas cuntinuadomain dapi lura. La prevenziun da doping en Svizra sa basa sin traïs pitgas: controlla, infurmaziun e perscrutaziun. La confederaziun è responsabla per ils secturs d'infurmaziun e perscrutaziun.

## **«Tge faschessas Vus per promover il sport da massa?»**

Intervista cun dr. med. BRIAN MARTIN, schef da la promoziun da la sanadad, UFSPO



**Daventa l'organisaziun dal temp liber adina dapli in faktur da stress? Serva ella anc a la regeneraziun ed a la sanadad?**

Per la sanadad èn impurtantas surtut las activitads quotidianas. Il moviment regular sto vegnir integrà en la vita da mintgadi. En il temp liber duain ins chattar in'activitat che gida a cumpensar il stress da la professiun. L'activitat tschernida sto far plaschair.

**Tge faschessas Vus per promover il sport da massa, sche Vus avessas a disposiziun medis finanzials illimitads?**

Il sport da massa è sviluppà fitg bain en Svizra. Passa in terz da las Svizras e dals Svizzers sa move dentant memia pauc e la quota s'aumenta. Igl è la finamira da la politica da sport da la confederaziun da midar questa tendenza en l'autra direcziun.

**Ils custs da la sanadad s'aumentan cuntinuadament. Tge pudain nus far per impedir quest svilup?**

L'inaktivitat sportiva d'in terz da la populaziun è ina chargia considerabla per la sanadad publica, entant che las persunas activas spargnan custs da tractament. Nus vulain intimar la populaziun inactiva da sa mover. Quai è nossa contribuziun per reducir ils custs en il sectur da la sanadad publica.

**Nus vivain adina pli ditg e restar saun è adina pli impurtant. Tge recumandaís Vus?**

Per persunas attempadas è l'indipendenza insatge fitg impurtant. Trenaments da cundiziun ed activitads quotidianas sco er in trena ment da la forza adattà èn impur tants per la qualitat da viver.

**La promoziun da la sanadad n'è betg mo in tema che occupa l'UFSPO ed il DDPS. Cun tgi collavurais Vus?**

In instrument impurtant è la «Rait svizra sanadad e moviment» che vegn tgirada da l'UFSPO en collavurazion cun la Fundaziun per la promoziun da la sanadad en Svizra. Las passa 70 organisaziuns participadas sostegnan ina l'autra vicendaivlamain. Nus collavurain dentant era cun l'armada. Il cum portament da moviment da la popu laziun ha in'influenza sin la prestaziun da l'armada da milissa. Da preschent sviluppin nus ensemble cun ils responsabels dal sport mili tar in program per promover il mo viment tar ils militars.



# armasuisse

**armasuisse (avant: Gruppa d'armament)  
è il center d'acquisiziun e da tecnologia  
dal DDPS.**

**armasuisse garantescha il provediment  
da l'armada e da la protecziun da la popu-  
laziun cun systems, vehichels, material  
ed edifizis.**

**En il center stattan l'evaluaziun, l'acqui-  
siziun, il mantegniment e la liquidaziun  
dals differents bains.**

armasuisse

Schef da l'armament

Servetschs centrals

Sistems da commando,  
telematica ed instrucziun

Sistems d'armas,  
vehichels e material

Uffizi federal  
da topografia (swisstopo)

Construcziuns

Scienza e tecnologia  
(S+T)



**armasuisse**

## **Mantegnair en furma l'armada**

**armasuisse cumpiglia dus uffizis d'acquisiziun, l'Uffizi federal da topografia, ils Servetschs centrals ed ils secturs Construcziuns e Scienza e tecnologia.**

L'Uffizi federal per sistems da comando, da telematica e d'instrucziun e l'Uffizi federal per sistems d'armas, vehichels e material evalueschan ed acquistan bains e servetschs en ils secturs attribuids ad els. Els garanteschan la gestiun economica per tut la durada da vita dals bains acquistads.

L'Uffizi federal da topografia (swisstopo) maina la mesiraziun geodeti-

ca e topografica naziunala, producescha las chartas topograficas naziunalas conuscentas ed apprezzadas en l'entir pajais, ed ha la surveglianza suprema da la mesiraziun uffiziala. swisstopo presta servetschs commerzials, vegn manà cun budget global e survegn in'incumbensa da prestazion dal cussegl federal.

En il sectur Construcziuns porta armasuisse la responsabladad economica, ecologica e tecnica per var 26 000 immobiglias militaras.

Cun il Center per scienza e tecnologia cuvra armasuisse ils basegns tecnic-scientifics da l'armada e dal departament.

## Evaluuar, acquistar, mantegnair

L'incumbensa centrala dad armasuisse è l'evaluaziun, l'acquisiziun, il mantegniment e la liquidaziun da bains e d'edifizis militars e civils. Speziala attenziun vegn deditgada al princip da la rentabilitad. I sa tracta da porscher als clients schliaziuns individualas e da furnir ad els bains cun la meglra relaziun tranter pretsch e prestaziun.

Ils collavuratur e las collavuraturas dad armasuisse disponan da vastas conuschiertschas ed abilitads scientificas, tecnicas e comerciales. Clers carnets da duairs, specificaziuns precisas, in management rigurus dals credits ed ina moda da lavurar orientada al process minimeschan las ristgas da la fatschenta d'armament. Ils andaments dals affars èn certifitgads tenor ISO.

Tras il redimensiunament da l'armada sa reducescha era il basegn da material e da systems. Ina da las activitads centralas dad armasuisse è damai la vendita da sistemas d'armas betg pli duvrads. Las fina-

miras da la vendita èn da sbassar ils custs da magasinaziun e da gestiun sco era da realisar in retgav da la vendita.

armasuisse collavura intensivamain cun partenaris d'industria en Svizra ed a l'exterior e stat era en stretg contact cun organisaziuns d'acquisiziun a l'exterior activas sin plaun internaziunal.

La politica d'armament da la confederaziun prevesa be en cas excepcionals agens projects da svilup finanziads da la confederaziun. Per la gronda part dals sistemas militars impurtants sco chars armads u aviuns vegn be en dumonda in'acquisiziun a l'exterior. En quest cas ha armasuisse da procurar per ina participaziun directa ed indirecta commensurada da l'industria svizra. Dal 1990 fin il 2000 ha quella impurtà en tut passa 13 milliardas francs. Tar la participaziun da l'industria vala il princip che l'industria svizra duai vegnir resguardada là nua ch'ella è competitiva.

# In grond know-how: da construcziuns fin a vestgadira

armasuisse porscha a clients militars e civils en Svizra ed a l'exterior in grond dumber da servetschs.

## Center per scienza e tecnologia

Tgi che vul tegnair pass cun il svilup tecnologic ed evitar investiziuns falladas, dovrà ina basa scientific-tecnologica solida.

Quella vegn messa en il Center per scienza e tecnologia. Il center exequeschà lavurs scientific-tecnicas per tut ils secturs dal DDPS e per auters clients. Il Center S+T dispona da partenaris naziunals ed internaziunals dals secturs scienza, perscrutaziun, industria ed administraziun. Products S+T èn tranter auter: analisas, expertisas, cussegliaziuns ed activitat d'instrucziun sco era provas tecnicas, mesiraziuns e tests.

## Tests

En ils secturs electronica, otronica, ballistica e detonica dispona armasuisse da vastas conuschienschas tecnologicas, d'infrastructuras effizientas per las provas sco era d'instruments per far tests, mesiraziuns ed examinaziuns. Da las conuschienschas e da l'infrastructura da labor dad armasuisse pon profitar clients en ed ordaifer il DDPS.

## Management d'immobiglias

Il sectur Construcziuns porta la responsabladad economica, ecologica e tecnica, da la planisaziun fin a la liquidaziun, per radund 26 000 immobiglias militaras. El planischea e realisescha var 1000 projects da construcziun ad onn (bajetgs novs e transfurmaziuns, mantegniment e liquidaziun). Da las immobiglias dal DDPS fan part:

- construcziuns autas, bassas e sotterraneas
- construcziuns d'instrucziun e da manaschi
- implants da cumond e plazzas aviaticas
- construcziuns da defensiun e da communicaziun
- areals cun plazzas da tir, d'exercizi e da sport.

## Textilias e vestgadira

armasuisse procura per in equipament persunal modern ed optimal dal militar. Quel cumpiglia era la vestgadira. armasuisse offra perquai servetschs en il sectur textilias e vestgadira, dals quals pon far diever era l'economia privata ed outras organisaziuns publicas. En labors certifitgads vegnan examinads divers products a regard lur qualitat ed il diever pratic.

Il Center per design ed engineering sco era la participaziun a projects da perscrutaziun e da svilup en il sectur «vestgadira intelligenta» illustreschan la preschientscha dad armasuisse en quest champ empermettent.

## Segir cunter infraciuns

Tar bajetgs ston vegnir eliminads ils puncts flaivels che pon facilitar l'access da personas nunautorizadas. Il martgà che expandescha spert porscha blers elements da construcziun per impedir infraciuns. Ma betg tuts èn effizients. L'Institut svizzer per dumondas da segirezza dad armasuisse examinescha materialias ed indrizs tenor directivas naziunalaas ed internaziunalaas. Gestunaris d'implants nucleares, bancas, l'armada, administraziuns e privats tutgan tar la clientella regulara dal center.

## Il concern da tecnologia RUAG

Il 1999 èn ils manaschis d'armament da la confederaziun vegnids separads da la Gruppa d'armament da lez temp, transfurmands en societads anonimas tenor dretg privat e reunids en ina structura da concern. Grazia a sia gronda cumpetenza tecnologica è la RUAG oz in'interpresa activa sin plaun internaziunal en il champ da l'aviatica e da la tecnologia da defensiun, cun sedias da producziun en Svizra, Germania e Svezia. L'interpresa è il partenari industrial da l'armada svizra per la renovaziun tecnologica ed il mantegniment da las armas e dals sistems. La RUAG holding ha sia sedia a Berna. La confederaziun, che ha la maioridad d'aczias da la holding, ha francà ses interess a regard la producziun, il mantegniment e la liquidaziun a favur da l'armada en ina strategia basada sin la relaziun da proprietad.

## **Pertge acquistais Vus material en pajais cun pajas bassas?**

Intervista cun PETER LYOTH, commember da la direcziun d'interresa armasuisse



### **Pertge acquista l'armada adina dapli material en pajais cun pajas bassas?**

Nossa activitad d'acquisiziun è sutamessa a la lescha federala davart las acquisiziuns publicas. Quella prescriva ina publicaziun uffiziala e pretenda d'extender la concurrenza era sin interpresas a l'exteriur. Uschia daventa il pretsch, sper la qualitat, in factur decisiv.

### **En il passà ha l'armada acquistà bains en enormas quantitads. Oz sto ella liquidar tonnas da quels. Co pudais Vus garantir che quai na capita betg pli?**

Tge che vegn acquistà ed en tge quantitads, decida l'armada. Il basgn da l'armada sa drizza tenor sia incumbensa, l'effectiv da personal, la situaziun da periclitaziun actuala etc. Quests parameters èn sa midads fermamain ils ultims onns. Las finanzas adina pli stgarsas ans sforzan da priorisar anc pli rigurksamain ils basegns. Material betg pli duvrà vegn vendì per incumbensa da l'armada per il meglier pretsch da martgà pussaivel ubain liquidà.

### **Sin tge innovaziuns pon ils schuldads sa legrar en il proxim temp?**

En il sectur da l'equipament persunal èsi il nov set da bagascha da tschintg parts che vegn distribui a partir dal 2005 en las scolas da recrut. I sa tracta d'in concept modern cun trolley, tastga e satg da vestgadira.

**Quants artitgels avais Vus gia acquistà? Quants acquistais Vus ad onn?** armasuisse acquista bunamain tut il material per l'armada: da l'avion da cumbat sur la punt movibla fin al cucun da protecziun da l'udida, dal char armà da grenadiers sur l'indriz da radar fin a la patrona da schluppet. Nus acquistain bains en quantitads dad 1 fin plirs 100 000 tocs. Mintg'onn faschain nus tranter 6 000 e 7 500 pustaziuns.

### **Co commerzialisais Vus il sigil da qualitat «Swiss Army»?**

Quest label vegn commerzialisà dad ina firma privata. Ella ha sviluppà la marca sur decennis e l'ha laschè proteger. Il 1996 ha il DDPS fatg in contract da licenza cun ella e survegn dapi lura entradas da licenza.



**swisstopo**

## Accumpagnaders fidads

En Svizra han las chartas naziunalas da swisstopo ina reputaziun sumeglianta sco il cuntè da satg legendar cun la crusch svizra. Las chartas valan sco exemplaras per lur precisiun e la buna legibladad. Sco il cuntè da satg datti bunamain en mintga chasada era chartas da swisstopo. Il basegn da geodatas elavuradas en furma digitala è pli e pli grond. Era en quest martgà è swisstopo preschent cun divers products d'emprima qualitad.

swisstopo, l'Uffizi federal da topografia a Wabern sper Berna, è d'ina vart in manaschi da producziun modern che producescha las chartas naziunalas e bler auter. Da l'autra vart ha la confederaziun surdà a l'uffizi incumbensas che na sa laschan betg vender. swisstopo elavura, mantegna ed actualisescha per exempl las basas geodeticas e topograficas da la Svizra. Per quai mesira swisstopo regularmain la surfatscha da la Svizra. La mesira-

ziun uffiziala, che vegn fatga da la Direcziun federala da mesiraziun, furma la basa per il register funsil.

swisstopo vegn manà tenor ils princips dal New Public Management, damai en blers reguards sco in manaschi da l'economia privata. swisstopo è dividì en ils quatter secturs da producziun Geodesia, Direcziun federala da mesiraziun, Topografia e Cartografia; el occupescha var 250 persunas.

Actualmain è swisstopo il sulet manaschi en Svizra che scolescha anc emprendists da cartografia.

swisstopo ha in mandat da la confederaziun d'elavurar, publitgar ed actualisar las chartas federalas. Questas chartas topograficas vegnan producidas a Wabern en las scalas 1:25 000 fin 1:1 million. Ultra da quai producescha swisstopo chartas tematicas dals pli divers generis, per exempl chartas geolo-

gicas, chartas per l'aviatica, chartas da viandar e da turas da skis.

In'impurtanza adina pli gronda han tar swisstopo ils products digitals. Grazia a la tecnologia da computer porscha il material cartografic d'oz pli grondas pussaivladads d'utilisazion, per exemplel per sistems da navigaziun en ils autos. Tals sistems dovran sco basa adina ina charta en furma digitala. Ulteriuras infurmaziuns che sa refereschan al territori vegnan lura aggiuntadas tut tenor il scopo d'utilisaziun giavischà (p.ex. per inditgar al manischunz da sviar a dretg tar la proxi-

ma cruschada). Ils offriders da tals sistems èn dependents da la lavour da basa dals geodets, topografs e cartografs.

Ils proxims onns vegn realisada en Svizra in'infrastructura naziunala da geodatas (NGDI) che permetta d'armonisar anc meglier las datas digitalas dals differents offriders ed utilisaders. La collavuraziun a la NGDI pussibilitescha a swisstopo da porscher ad in vast public datas territorialas da referencia e products d'auta qualitat che sa basan sin quellas, e d'augmentar lur utiliad per l'economia naziunala.

swisstopo

Directur swisstopo

Support

Sectur Geodesia

Sectur Direczion  
da mesiraziun

Sectur Topografia

Sectur Cartografia

**Departament federal da defensiun, protecziun da la populaziun e sport (DDPS)**  
Chasa federala ost  
3003 Berna  
Telefon 031 322 21 11  
Fax 031 323 57 82  
[www.vbs-ddps.admin.ch](http://www.vbs-ddps.admin.ch)  
[postmaster@gs-vbs.admin.ch](mailto:postmaster@gs-vbs.admin.ch)

Secretariat general dal DDPS  
Chasa federala ost  
3003 Berna  
Telefon 031 324 50 37  
Fax 031 324 39 80  
[www.vbs-ddps.admin.ch](http://www.vbs-ddps.admin.ch)  
[postmaster@gs-vbs.admin.ch](mailto:postmaster@gs-vbs.admin.ch)

Direcziun per la politica da segirezza  
Chasa federala ost  
3003 Berna  
Telefon 031 324 50 05  
Fax 031 323 20 57  
[www.dsp.admin.ch](http://www.dsp.admin.ch)  
[info@dsp.admin.ch](mailto:info@dsp.admin.ch)

## Defensiun

Chasa federala ost, 3003 Berna  
Telefon 031 324 53 72  
Fax 031 324 64 25  
[www.verteidigung.vbs.admin.ch](http://www.verteidigung.vbs.admin.ch)  
[info-d@gst.admin.ch](mailto:info-d@gst.admin.ch)

Stab da planisaziun da l'armada  
Papiermühlestrasse 20, 3003 Berna  
Telefon 031 324 28 87  
Fax 031 325 50 34  
[www.verteidigung.vbs.admin.ch](http://www.verteidigung.vbs.admin.ch)  
[pstaloge@gst.admin.ch](mailto:pstaloge@gst.admin.ch)

Stab da commando da l'armada  
Papiermühlestrasse 20, 3003 Berna  
Telefon 031 324 52 92  
Fax 031 324 83 30  
[www.verteidigung.vbs.admin.ch](http://www.verteidigung.vbs.admin.ch)

Gruppa dal persunal da l'armada  
Rodtmattstrasse 110, 3003 Berna  
Telefon 031 324 24 24  
Fax 031 324 25 22  
[www.verteidigung.vbs.admin.ch](http://www.verteidigung.vbs.admin.ch)  
[personnelles@gst.admin.ch](mailto:personnelles@gst.admin.ch)

Instrucziun superiura dals caders da l'armada  
Center d'instrucziun da l'armada  
6000 Lucerna 30  
Telefon 041 317 45 00  
Fax 041 317 45 10  
[www.hka.ch](http://www.hka.ch)  
[aalinfo@aal.admin.ch](mailto:aalinfo@aal.admin.ch)

Truppas terrestras  
Papiermühlestrasse 14, 3003 Berna  
Telefon 031 324 17 00  
Fax 031 325 25 00  
[www.heer.vbs.admin.ch](http://www.heer.vbs.admin.ch)  
[info@he.admin.ch](mailto:info@he.admin.ch)

Aviatrica militara, 3003 Berna  
Telefon 031 324 38 44  
Fax 031 324 97 93  
[www.luftwaffe.ch](http://www.luftwaffe.ch)  
[info@lw.admin.ch](mailto:info@lw.admin.ch)

Basa logistica da l'armada  
Blumenbergstrasse 39, 3003 Berna  
Telefon 0800 400 001  
Fax 0800 400 002  
[www.logistikbasis.ch](http://www.logistikbasis.ch)  
[lkz@gst.admin.ch](mailto:lkz@gst.admin.ch)

Basa d'agid al commando  
3003 Berna  
Telefon 031 324 36 46  
Fax 031 324 36 82  
[www.verteidigung.vbs.admin.ch](http://www.verteidigung.vbs.admin.ch)  
[info.fu@gst.admin.ch](mailto:info.fu@gst.admin.ch)

## **Protecziun da la populaziun**

Uffizi federal da la protecziun da la populaziun  
Monbijoustrasse 51 A  
3003 Berna  
Telefon 031 322 50 11  
Fax 031 322 59 89  
[www.bevoelkerungsschutz.ch](http://www.bevoelkerungsschutz.ch)  
[info@babs.admin.ch](mailto:info@babs.admin.ch)

Labor Spiez  
3700 Spiez  
Telefon 033 228 14 00  
Fax 033 228 14 02  
[www.labor-spiez.ch](http://www.labor-spiez.ch)  
[laborspiez@babs.admin.ch](mailto:laborspiez@babs.admin.ch)

Centrala naziunala d'alarm  
Ackermannstrasse 26, 8044 Turitg  
Telefon 0848 840 080  
Fax 01 256 94 97  
[www.naz.ch](http://www.naz.ch)  
[info@naz.ch](mailto:info@naz.ch)

## **Sport**

Uffizi federal da sport  
2532 Magglingen  
Telefon 032 327 61 11  
Fax 031 327 64 04  
[www.baspo.ch](http://www.baspo.ch)  
[info@baspo.admin.ch](mailto:info@baspo.admin.ch)

## **armasuisse**

Kasernenstrasse 19  
3003 Berna  
Telefon 031 324 57 01  
Fax 031 324 57 63  
[www.armasuisse.ch](http://www.armasuisse.ch)  
[info@armasuisse.ch](mailto:info@armasuisse.ch)

## **swisstopo**

Seftigenstrasse 264  
3084 Wabern  
Telefon 031 963 21 11  
Fax 031 963 24 59  
[www.swisstopo.ch](http://www.swisstopo.ch)  
[info@swisstopo.ch](mailto:info@swisstopo.ch)

**Distribuziun**

Broschura «Segirezza e moviment»

Numer d'empustaziun 95.612 r

Da retrair gratuitamain da l'UFEL/distribuziun publicaziuns, 3003 Berna  
(empistar en scrit)

Empustaziuns via l'internet: [www.bbl.admin.ch/bundespublikationen](http://www.bbl.admin.ch/bundespublikationen)

2004/1. ediziun

Departament federal da defensiun, protecziun da la populaziun e sport (DDPS)  
Communicaziun